

„A haladás és a nép szolgálatába akarjuk állítani művészetünket”

Beszélnek a muzsa szellemi munkásai

A Magyar Dolgozók Pártjának programja mindenre kiterjedő gondossággal új utakat jelöl meg a művészetben is. Rodin a világhírű francia szobrász szerint „a művészet átélése, a természetbe beágyazódás szellemi gyönyörűsége, amely abban nyilvánul a szellemi és lelki életben. Az MDP is a realitás művészetét szűli sikre. Erről beszélgettünk a szegedi művésztszakszervelet néhány tagjával:

Dr. Béky Júlia

A Nemzeti Színház dramaturgia ezeket mondja:

— Azzai a hazug, önámító, az igazságot elkenni, sőt megamisítani igyekvő pedagógiai elvi szemben, amely egész multbeli művészipolitikánkat jellemzte és amelynek következménye a tudatos félnevelésben kulminált, az MDP művészeti programja az élet valószínűségei felé fordítja az egész haladó magyar társadalmat figyelmét. Mélyseges emberszeretettel és a legnagyobb megbecsülés jelét látom benne egyrészt a művészek, másrészt a társadalom felé. Mert míg ez a program feladatát tűzi ki a művészek anyagi függetlenségének biztosítását, a dolgozó társadalom előtt is eddig soha nem ismert, új lehetőséget nyitja meg egy magas színvonalú, a szó valódi értelmében szerinti kultúra elcsatására és továbbfejlesztésére.

— Atütelve ezeket szakmai vonatra: új, nagyszerű lehetőségek nyílnak meg színművészetünk továbbfejlesztése terén is. A lehetőségekkel együtt természetesen nőnek, sokszorozódnak feladatunk is — lévén a színház a leghatalmasabb tömegnevelő eszköz. De ezeket a feladatokat sikerrel fogjuk tudni megoldani, mert művészeink, akiknek belső továbbfejlesztése nem valami társadalommentes szlogen — jatszódik le, munkájuk eredménye pedig ezután egy új, haladózselemű társadalom tényleges kultúrájában tükröződik, maguk is nemcsak „beleérzői”, de aktiv propagálói lesznek annak az új, demokratikus szellemnek, amely valószínűsíti a társadalom felé. Mert míg ez a program feladatát tűzi ki a művészek anyagi függetlenségének biztosítását, a dolgozó társadalom előtt is eddig soha nem ismert, új lehetőséget nyitja meg egy magas színvonalú, a szó valódi értelmében szerinti kultúra elcsatására és továbbfejlesztésére.

misítás helyett mindenben és mindenkor az igazság megmutatására törekszik.

Both Béla

a Nemzeti Színház igazgatója így nyilatkozik:

— Az a művészeti program, amely az MDP egyetemes programja keretében látott napvilágot: világos, félreérthetetlen szavakkal jelöli meg a haladnivaló művészek és művészek útját. Megnyugtató és lelkesítő tudat: érezni, látni, tapasztalni: milyen biztos alapokat épít a művészek alá a párt, mennyire felszabadít mindnyájunkat a meddő filozofálás, a zűrzavaros elhajlások, a dekadens pesszimizmus alól.

— A program azt mondja ki, amit valamenynyen kívántunk és kívánunk, nem ellentétes művészi ösztönünkkel, rendkívüli jelentősége éppen az, hogy kimondja, amit mi magunkban hordoztunk. Kimondja és formába önti olyan klasszikus fogalmazva meg, hogy abból elvenni, vagy ahhoz hozzátenni semmit sem lehet.

— Meggyőződése, hogy ez a program legégetőbb kérdéseinkre ad feleletet és olyan irányító, amely minden vitás problémánk megoldásához hozzásegít, ha valóban a haladás és a nép szolgálatába akarjuk állítani művészetünket.

Márky Géza

a Nemzeti Színház tagja:

— Alapvetően áttanulmányozva az MDP programnyilatkozatát, a magyar színjátszásnak egy új és őszinte korszakát látom felvirradni. Gyökeresen el kell tértünk a mult hamisan értelmezett színházától, amelyet a tökéletes igazgató a tökéletes társadalom részére létesített. El kell ismernünk, hogy színművészetünk a háború éveitől kezdve olyan korhadtá vált, mint az egész társadalom. Az a színjátszás, amely valóban a tömeg szolgálatába állítja a színházat, felel majd meg az MDP programjának. Az új, nehéz, bár a demokrácia három esztendeje kíváló művészi vezetőket is adott a magyar művészetnek, akik kijelölik a helyes utat. Az egymásra találás a magyar dolgozók és az új

demokratikus magyar színjátszás között, megtörtént. Jónéhány éves színészi multam bizonyítja azt a tényt, hogy színész és közönség között soha még olyan lelkes kapcsolat nem volt, mint most a dolgozók előadásain. A programnyilatkozattal minden művészek egyet kell érteni, mert ez jelenti a haladó színjátszásunk teljes szakítását a mult hibáival. Örömmel látom, hogy a Szegedi Nemzeti Színház ma már ezen az uton halad és hiszem, hogy a népművelés szolgálatában nagy eredmények elérésére hivatott.

Dr. Szeghy Endre

népzenetudós, főiskolai tanár:

— Az MDP programja minden muzsikuss számára nyit és félreérthetetlen. A most fellendülő magyar népi dalok kultúra további fejlődésének szempontjából azonban nagy szükség lenne a magyar tudományos akadémiától már régen ígért népdalgyűjtés megkezdésére. Ha ez a forrásmunka a szerzők birtokába lehetne, akkor olyan anyaghoz jutnának, hogy annak segítségével a kiművelt zenei anyanyelv valóban a népek vérévé válna. Ebből a népi gyökérből azután a Kodály-iskola izmos tehetségű új hajtásai kiterebélyesíthetnek a valódi magyar műzene eredményeként hozó útját. A demokrácia általános iskolája olyan énektanítási tervet léptetett életbe, amelynek anyagában a főhangsúly a magyar, a rokonszép és a szomszédnépek népzenején van. Kivitelezésre kitérő tankönyv (Kodály Iskola gyűjtemény), módszerek (Adam módszer) állnak rendelkezésre. Pedagógiai főiskolánk énekkortató képzése, ahol ez a tárgy már nem kiegészítő kollégium, hanem főszakcsoport, biztosítja, hogy ezekben a kitűnő tankönyvekhez lelket is adjon a tanító. Bartók-Kodály zenéjét akkor fogják a magyarok is teljesen megérteni, ha nyelvüket megtanulják. Ez meg is lesz, hiszen az MDP programjában célul tűzte ki a magyar népi kultúra teljes feltárását és hasznosítását a dolgozóknak. Ezzel szorosan összefügg a magyar népdalgyűjtésnek utóbb kissé ellanyhult kérdése. Sürgős szükség lenne a magyar paraszti dalainak begyűjtésére. Kodály Zoltán hozam intézett levelének alábbi részletével fejezem be mondandómat:

„Minden remény megvan arra, hogy az iskolai énektanítás csak javul, az emberek közönye mulóban, a hozzáértés és gyarapszik, az ember szeretne újászuletni, hogy megállítsa mi lesz itt ötven év múlva.”

S. Papp Júlia

a Nemzeti Színház operaénekesnője:

— A Magyar Dolgozók Pártjának programja művészetünknek új korszakát nyitja meg. A művész többé nem egyéni érdekek szolgálatában áll, a nép összességének dolgozik, a népnek közvetítheti azokat az értékeket és kincseket, amelyeknek élvezetétől eddig tudatosan elzárkázott. Mi, a művészet fanatikusai, hirtelen boldogan vesszük tudomásul, hogy az MDP programja milyen hatalmas, új lehetőségeket nyit meg a magyar művészetnek. Szeged is elindult azon az úton, amely a dolgozókat a

művészet felé vezeti és azokra munkáselemladások, amelyeket a Nemzeti Színház rendez, mindennél élesebben bizonyítja, milyen fogékony a dolgozók eddig elhanyagolt lelke a művészet, a zenekultúra iránt. Nekünk művészeknek a taps természetesen, mint a siker fokmérője jól esik, de még ennél is az a nagyobb jóérzés hat át bennünket, hogy a dolgozó nép művészi törekvéseit nemcsak értékelik, hanem meg is érzi és tudja, hogy felemelkedésének egyik útja ennek a kultúrának a megismerésén vezet keresztül.

Várady László

a Nemzeti Színház karnagya,

— Zenei vonatkozásokban az MDP jóvá akarja tenni az elmult rendszer bűnös mulasztásait, amikor a muzsikát minden dolgozó számára hozzáférhetővé teszi. Szerinte az országban legjobb muzsikusként felkérésik a dolgozókat a gyárakban, üzemekben, hogy a magas színvonalú zenei teljesítményeket a dolgozóknak is továbbítsák. Szegedi muzsikuskai örömmel csatlakoznak kollégáikhoz és kimennek a közsegekbe, tanyákra, üzemekbe, hogy a dolgozók kulturális feléledését és ezzel a népi demokrácia felvirágoztatását szolgálják.

— Az új zenei közönség nevelés mellett az MDP átfogó kulturális programja lehetővé

teszi, hogy zenei tehetségeit, akik eddig a tanulási lehetőség hiánya miatt nagy számmal veszték el a kultúra számára, a jövőben gondos nevelés mellett kifejlődhessenek és az egyetemes zenei kultúra szolgálatába állhassanak.

Várnagy Lajos

hegedűművész:

— Szívvel-lellekkel valljuk az MDP programját. Az elmult évek alatt a dolgozók — anyagi helyzetük miatt — mint általában mindentől, a zeneművészet élvezésétől is el voltak zárva. A hangversenytermeket megtöltötte a pénzéhsé duzzadó, álszakértő, snob közönség, melynek a legujabb divatbemutatása fontosabb volt, mint az, hogy valóban élvezik-e az előadó művész játékát.

— Nekünk fiatal művészeknek, híven az MDP programjához, az a feladatunk, hogy a ma már a legszámottevőbb dolgozó népréteg sorában népszerűsítsük és terjesszük a komoly zeneművészetet. E feladatunk nem könnyű, mert ez csak temérdek — a dolgozó részére rendezett hangversenyekkel — és az ezeket bevezető szakszerű ismeretű előadásokkal tudjuk elérni. Nem várunk azonnali eredményt, hiszen mindenhez idő kell, de reméljük, hogy kulturális munkánk előbb-utóbb siker koronázza.

Gábor Arató

A Délmagyarország

előfizetési verseny

hirdet. Mindenki, aki e hó végéig 5 új előfizetést hoz be, az értékes könyvtudalomban részesül

Színház-Film-Művészet

B. Fehér Miklós és Bán Sándor hangversenye

B. Fehér Miklós az operazene kar nehéz idegfejtő munkájából veszi ki alaposan részét, pedagógus, kamarazeneész, szíve, lelke azonban a koncertáló muzsikáláshoz szólítja. Művész a javából, aki nem hivat a reklámozásnak, annál inkább művelője és hódolója a klasszikus zenének. Rácz Lili aláfestő kíséretével és a Brahms szonátában markánsan kifejező játékkal megerősítette a róla már egy alkalommal megírt jó véleményünket. A színvonalas hangverseny másik szólistája Bán Sándor, az ismert világtalan zongoraművész volt, aki a benső elmélyedés tiszta és fenékelt hangjaival ezúttal is gyorsan utat talált nagyszámú tisztelőihez és hallgatóihoz.

Vizsgaleadás a színházban

Az Állami Zenekonzervatórium június 14-én, hétfőn este fél 8 órakor rendezi az énektanászok növendékek beszéd-, dráma- gyakorlati és ének vizsgáját. A drámai gyakorlat tanára Abonyi Tivadar, a Nemzeti Színház főrendezője. Az előadás iránt a legszélesebb körben nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert ezen az estén lesz alkalmuk a fiatal tehetségeknek bemutatkozni. Ugyanakkor mutatkoznak be a nagyközönség előtt Láng Rózsa-olasz mester és Lillasy György tanár énektanászok növendékei is. Az igen érdekes és változatos műsoron Vörö-

smarty: „Csongor és Tünde” Madách: „Az ember tragédiája”, Heyersmann: „Romény” c. drámai műveiből jelenetek. Emellett: „Mézeskalács” c. daljátékának részletei, szavaltatok és operariák szerepelnek. Jegyek 50 fillértől 4.— forintig elővételben a színház pénztáránál és a Konzervatórium titkári hivatalában válthatók.

(*) Növendékhangverseny. Az Állami Zenekonzervatórium kis növendékeivel május 15-én 5 órakor rendezik első házhangversenyét. Szülők és érdeklődők részére a belépés díjtalan.

(*) Felhívás az MNDSz tagjaihoz. Közöljük tagjainkkal és azok hozzátartozóival, hogy ma délig igen kedvezményes áru jegyeket kaphatnak a Tisza Lajos-körút 57. sz. alatti székházunkban a ma esti „Mélyek a gyökerek” színházi előadásra.

(*) Svéd Sándor vendégjátéka elmarad. A mára hirdetett Rigoletto helyett a „Mélyek a gyökerek” kerül színpadra. A Rigolettóban a főszerepet Svéd Sándornak kellett volna énekelni, de a művész betegsége való hivatkozással az előadást lemondta.

Rókus! Flave'em!

Üzletemet június 1-ével megnyitottam. Állandóan friss sertés-, marhahusok, zsirszalonna, hús, hentes áruk kaphatók.

Pontos kiszolgálás, szíves árcsökkentés. Szeretettel várja a rókus lakosságot.

VARGA JÁNOS
mészáros és hentes, Kosuth Lajos-sugárút 77.

A Szegedi Lemezgyár dolgozói fájdalommal tudatják, hogy a vállalatnak fenállása óta vezető tisztviselője

FENICHEL IMRE

igazgató

1948. évi június 10-én váratlanul elhunyt. Vállalatunk neki köszönheti létét. Munkájáról iránti szeretetével, egyszerűségével és szívós, kitartó munkájával példát mutatott mindnyájunknak és e példa el nem mulóan lebeg előttünk a jövőben is.

Emlékét örökké megőrizzük.

Fenichel Imréné sz. Gái Vilma és leánya Klári megrendülve, fájdalmas szívvel jelentik, hogy imádott férj, illetve édesapa

FENICHEL IMRE

a Szegedi Lemezgyár és faipari Rt. igazgatója

55 éves korában hirtelen elhunyt. Temetése június 11-én délután 4 órakor lesz a zsidótemető cinterméből. Gyászolják meg apósa, testvérei, sógorai, sógorai és kiterjedt rokonsága. Külön villamoskocsi a Dugonics-térről fél 4-kor indul.